

Forviklinger med Hensyn til vort Eksport. Og der kan komme Prisfald paa de Varer, der produceres, det har vi set i vore Dage, dels Prisfald i sig selv, dels navnlig Prisfald, fremkaldt af den hurtige og stærke Krone-stigning. Og dette Prisfald er blevet saa meget føleligere for Landbruget, som Faldet absolut er stærkest paa Fødevarergruppen, Varer, vi eksporterer, mindre stærk derimod paa andre Varer, som vi laver herhjemme og ogsaa nok eksporterer en Del af, men hvoraf de fleste dog bruges herhjemme. Dette faar til Følge, at Udgifterne ikke er dalet i samme Forhold som Indtægterne, og det er en af Grundene til, at Landbruget for Tiden er inde i en streng Tid.

Men om end Landbruget er inde i en streng Periode nu, absolut strengere end Landbrugskrisen i Firserne, tror jeg, at man kan sige, at vi nu heldigvis staar langt bedre rustede end den Gang til at tage Kampen for Tilværelsen op. Vore Hjælpe-midler er i anderledes god Orden. Det gælder baade de Hjælpe-midler, vi har til vor Raadighed, naar Talen er om Agerbrug, og naar Talen er om Husdyrbrug. Vi ser da ogsaa, at de vanskelige Tider, vi er inde i, ikke, i alt Fald ikke endnu, har givet sig Udslag i, at Udførselen er aftaget. Produktionen er fremdeles stor, ja, stigende; det er ikke dér, det kniber. Alligevel er Landbruget, som sagt, inde i en meget streng Tid. Adskillige er tilbøjelige til at sige: Det kan vist egentlig ikke være saa galt for Landbruget, for vi ser jo, at det fremdeles producerer og udfører meget store Mængder af Produkter, det kan vist ikke være saa galt, det er da øjensynligt, at det er meget værre for Industrien og for By-erhvervene; dér har der jo i lang Tid gaaet en 90 000 Mennesker arbejdsløse; enhver maa da kunne forstaa, at det er langt haardere for Industrien end for Landbruget. En saadan Tale kan se ud til at være rigtig og rimelig, men er ikke des mindre ganske sikkert alligevel forkert. Der er en stor Væsenforskel paa Landbrugs- og Industri-virksomhed. Landbruget kan ikke standse sin Virksomhed, selv om det for en Tid er en tvivlsom Virksomhed økonomisk. Jorden skal dyrkes, den kan ikke passe sig selv. Vi maa pløje og saa, saa godt vi kan, høste og tærsk, enten det betaler sig eller ikke. Vore Dyr skal passes, og sin Arbejds-kraft maa man holde beskæftiget. Af den Grund ser man ikke Arbejdsløshed i Landbruget straks, fordi det bliver daarligere Tider. Tværtimod, det er snarere saaledes, at man sætter endnu flere Sejl til. Enhver Klud, der kan trække, sættes til i Kraft af den

Erfaring, at den store Produktion i Regelen giver den billige Produktion og gør det muligt at klare sig, om end Priserne paa vore Eksportvarer gaar stærkt ned. Det er et Særkende for Landbruget, at i skæbne-svangre og trykkende Tider sætter man endnu stærkere ind, end man plejer. Da er der endnu mere Grund til at bruge alle mulige Hjælpe-midler, arbejde af yderste Evne for at gøre Produktionen rentabel. Man har ikke nær saa travlt med at tale om begrænset Arbejdstid og Tariffer, som man har inde paa Brostenene. Det er ikke den Vej, man kan komme frem i Landbruget. Men det har til Følge, at Folk tidt siger: Ja, men saa er det jo ikke saa galt i Landbruget. Det ses ikke, men alligevel kan Landbrug i mange Tilfælde være en alvorlig Underskuds-forretning i Øjeblikket. Vi har set Landbrugsregnskaber fremlagt i den seneste Tid, f. Eks. Regnskaberne fra det landøkonomiske Driftsbureau, der viste som Resultat, at Forrentningsevnen var nede under 1 pCt. Det er ikke de ringeste Landbrugere, vi dér har fat paa, og naar det gaar saaledes med det grønne Træ, hvordan maa det saa ikke se ud for det tørre!

Der er altsaa ingen Tvivl om, at det danske Landbrug desværre i mange, mange Tilfælde er en Underskudsforretning. Er der oplagt Kapital fra forrige Tider, bruger man den. Er der ikke, gør man Gæld, hvis man kan det, og er det ikke muligt, gaar man bag af Dansen. Men det viser sig ikke saa hurtigt i Landbruget, thi man er i Stand til at plukke en Bedrift ret væsentligt, inden det bliver Slut. Det er først efter, at man har gjort det en Tid, at Arbejdsløshed og eventuel Fallit viser sig. Der kan gaa længere Tid i Landbruget end i mange andre Virksomheder, fordi dér ses det ikke straks, hvor alvorligt det er. Men det er alvorligt. Jeg minder om, at vore Eksportvarer er faldet stærkt i Pris, og det har haft til Følge, at vor Eksport i 1926 har givet langt færre Penge end i 1925 til Trods for, at den har været større. Det er rundt regnet saaledes, at i 1926 har Landbruget faaet 1 Million mindre ind om Dagen for sine Eksportvarer end i 1925. Godt og vel 1 Million mindre om Dagen! Det er ikke Tab alt sammen, det skal straks siges; thi det, vi har købt fra Udlandet af Raavarer og Hjælpe-stoffer, er jo faldet i Pris i Forhold til Faldet paa vore Eksportvarers Pris. Men det er desværre kun en mindre Part af de samlede Produktions- og Driftsudgifter. Det kan maaske have udgjort en Fortjeneste paa 100 Millioner, men det er sikkert alligevel saaledes, at det er galt med 300 Millioner,